

มุ่งหลักเร้น เว้นคลุกคลี

หลวงปู่แบน ธนากโร

นั่งภาวนา นั่งให้องอาจกล้าหาญ อย่าทำเหมือนกับนอนเอา
ผ้าคลุมโปง เอาผ้าคลุมศีรษะ องอาจกล้าหาญก็หมายความว่า
นั่งให้เบิกบาน สร้างความรื่นเริงเบิกบานให้เกิดขึ้น ในขณะที่นั่ง
ภาวนานั้น อย่าไปคิดคู้ อย่าไปอยากจะทำให้ใจสงบ ความอยาก
ทั้งหมดเป็นอันตราย ความอยากทั้งหมดเป็นอุปสรรคทำลาย
ตัวเอง แล้วก็ทำลายสิ่งที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่มาเกี่ยวข้องทั้งหมด

นั่งให้เรียบง่าย ดูตั้งศีรษะลงไปหาเท้าทุกส่วน นั่งเรียบง่าย
แล้วหรือยัง การตั้งกายตรง ตั้งศีรษะเที่ยง แค่นี้เพียงไรสังเกต
ดู แล้วก็ตั้งสติ สติก็คือทำความรู้สึกตัวขึ้นมา รู้สึกตัว ทำความ
รู้สึกตัวขึ้นในจิตนั้น แล้วก็ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม
พระสงฆ์ คุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ รวมอยู่ใน
ใจเรานี้ ระลึกพุทโธ พุทโธๆ หรือพุทโธ ธัมโม สังโฆ พุทโธ ธัมโม
สังโฆ พุทโธ ธัมโม สังโฆ จะก็จบก็ได้ ไม่จำเป็นต้องสามจบ สี่จบ
ห้าจบอะไร

เราระลึกนั้น ทำใจของเราให้มีการระลึก ในการนึกนั้นด้วย
หรือในการบริกรรมนั้นด้วย แล้วก็ระลึกรู้เพียงแต่หรือบริกรรม
เพียงแต่ พุทโธๆๆ คำเดียว ตั้งใจระลึก ตั้งใจบริกรรม ตั้งใจ
บริกรรม ตั้งใจบริกรรม ให้ใจของเราอยู่กับคำบริกรรมจริงๆ
ตั้งใจให้ใจของเราแน่วแน่นอยู่กับคำบริกรรมจริงๆ ถ้าหากว่าไม่
ตั้งใจให้แน่วแน่น ไม่ตั้งใจให้มาก ไม่ตั้งใจให้ดี ใจของเราจะแน่ว
แน่นเป็นสมาธิ ไม่มีโอกาส หรือไม่สามารถที่จะเป็นสมาธิได้
เพราะการกระทำของเราตอนนี้มันไม่ทำให้ใจเป็นสมาธิ สมาธิถ้า
หากว่าการกระทำของเราให้เป็นสมาธิ สมาธิจะเป็นขึ้นมา ตั้งใจ
ให้แน่วแน่น ตั้งใจให้แน่วแน่นในการบริกรรม

“บริกรรมพุทโธจะเป็นสมณะ บริกรรมพุทโธแล้วจะต้อง
พิจารณา” อย่าไปคิด ส่วนมากชอบคิดว่าบริกรรมพุทโธ จิตเป็น
อย่างนั้นแล้วต้องพิจารณาต่อ อันนี้เป็นสูตร อย่าไปตามสูตร
สูตรของเราเป็นอย่างไร สูตรของเราเป็นอย่างไร สูตรของแต่ละ
คน จริตนิสัยของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จะเอาแต่สูตรตามๆกัน
มา สูตรตามๆกันมา นานเข้าก็ทำตามสูตรนั้น ก็ทำตามเป็น

ประเพณี เหมือนกับครูสอนนักเรียน การปฏิบัติธรรมจะทำอย่าง
นักเรียนไม่ได้ ผู้สอนปฏิบัติธรรมจะสอนอย่างสอนนักเรียนก็
ไม่ได้ ต้องสอนอย่างการปฏิบัติ ครูผู้สอนก็มีการปฏิบัติด้วย
ในขณะที่สอนนั้น นักเรียนผู้เรียนก็มีการปฏิบัติในขณะที่เรียนนั้น
ด้วย

อย่างพระพุทธเจ้าแสดงธรรมเทศนา ผู้ได้สดับได้สำเร็จ
มรรคผลทันทีในขณะที่พระพุทธเจ้าเทศนาอยู่นั้น หรือเทศนาจบ
แล้ว ก็เพราะมีการปฏิบัติตามไป ปฏิบัติไปในขณะที่ฟัง ในขณะที่
สอนนั้น ผู้สอนก็จิตเป็นอย่างนั้น เห็นอย่างนั้น เห็นอย่างนั้น
ผู้ฟังก็จิต เห็นอย่างนั้น เห็นอย่างนั้น รู้อย่างนั้น รู้อย่างนั้น รู้
อย่างของผู้สอนนั้น จึงว่าตั้งใจฟังเทศน์ สามารถที่จะรู้ สามารถที่
จะแจ่มแจ้งในธรรมเทศนาที่ได้สดับนั้น จึงว่าการบอก การเรียน
การสอน จะทำเหมือนครูสอนนักเรียน จะทำเหมือนนักเรียน
เรียนจากครูตามโรงเรียนประถม มัธยมไม่ได้ ไม่ได้...จะทำยังไง
ทำอย่างพระพุทธเจ้าสอนพระสาวก ทำอย่างพระพุทธเจ้า
ทรงเทศนาโปรดสอนเวไนยสัตว์ สอนที่รู้จริงเห็นจริง ไม่ใช่ไป

เรียนจากตำรา สอนที่รู้จริงเห็นจริงที่ได้ปฏิบัติ ผลของการปฏิบัติ
เป็นความรู้ เอาอันนั้นมาสอน ขณะสอนก็เห็นความจริง คำสอน
นั้นเป็นสมมุติ เป็นบัญญัติ ความจริงที่รู้ที่เห็นก็เห็นแล้วอันนั้น
เป็นบัญญัติ พูดเป็นภาษาสื่อกันให้เข้าใจ ผู้ฟังก็ได้สดับตามสื่อ
แต่ใจก็รู้ว่าสื่ออันนี้มีความหมายมาจากความจริงอย่างไร สื่อที่
ส่งมานี้มีความหมายจากความจริงเป็นอย่างไร รู้ทั้งสื่อ เข้าใจทั้ง
สื่อ รู้ทั้งของจริงที่สมมุติเป็นสื่อออกมา เป็นภาษาบัญญัติ
ออกมานั้น

ฟังเรียกว่ารู้ธรรม เห็นธรรมทุกขณะ จบพระธรรมเทศนา ก็รู้
แจ้งในธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงเทศนานั้น รู้แจ้งในอริยสัจ รู้แจ้ง
ในสมุทัยสัจ ทุกขสัจ สมุทัยสัจ นิโรธสัจ มรรคสัจ รู้แจ้งทันทีก็
เพราะผู้แสดงก็แสดงชัด ผู้ฟังก็ฟังตั้งใจก็สามารถที่จะถ่ายทอด
ทั้งสื่อ ทั้งภาษา และทางของจริงที่สมมุติเป็นภาษามันสื่อ
ออกไปได้ ก็คือความตั้งใจ

ถ้าหากว่าไม่ตั้งใจแล้ว ไม่รู้เรื่องหรือก นโมก็ไม่รู้ว่ายังไง
พุทธานท์ไม่รู้ว่ายังไง พุทธโธ ธัมโม สังโฆก็ไม่รู้ว่ายังไง สติก็ไม่รู้ว่ายัง

เป็นยังงี้ ศิลก็ไมรู้ว่าเป็นยังงี้ สมาธิก็ไมรู้ว่าเป็นยังงี้ ปัญญาก็
ไมรู้ว่าเป็นยังงี้ แม้แต่พระนิพพานวิมุตติก็ไมรู้ว่าเป็นยังงี้ ไม่รู้
ก็ของมันไม่เห็นนะ ลือแต่ภาษา ลือแต่ภาษา กินแต่ชื่อของเขา
มันไม่มีรสไม่มีชาติ กินแล้วเบื่อ ฟังเทศน์ก็เบื่อ เหมือนกับกินแต่
ชื่ออาหาร กินแต่ชื่ออาหาร ไม่เห็นจะอิมซั๊กที่จะกินทำไม ฟัง
เทศน์ฟังธรรมก็เช่นเดียวกัน ฟังแล้วก็เบื่อเพราะฟังแต่ลือ ฟังแต่
ชื่อ ของจริงที่เป็นธรรมะมันไม่ได้สัมผัส ใจของเราต้องอยู่กับสติ
ใจของเราต้องอยู่กับสมาธิ มีปัญญาเป็นเครื่องที่จะรับเอา รับ
เอา รับเอา กระแสอะไรส่งมา กระแสอะไรส่งมา รับทันที รับ
ทันที แต่ใจของเรามันไม่มีเครื่องรับ ส่งไปขนาดไหน ส่งไปขนาด
ไหน มันก็เหมือนกับฝนตกลงมาภาชนะคว่ำ ฝนตกลงมาภาชนะ
คว่ำ ไม่ค้างในหัวใจ

จึงว่าพากันต้งอกต้งใจให้เต็มที่ เต็มที่ที่เราสามารถ
ต้งแต่เราตื่นขึ้นมาทีเดียว การเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน เกี่ยวข้อง
ซึ่งกันและกันไม่จำเป็นอย่าไปยุ่งกัน อย่าไปมาหาสู่ อย่าไป
พูดจาปราศรัย พูดทำไม ไปมาหาสู่กันทำไม เพราะไม่มีวัน

จำเป็น เรามาบวชมา บวชเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรม ไม่ใช่บวช
มาเพื่อนั่งเฉย ไม่ใช่บวชมาเพื่อคลุกคลี บวชมาเพื่อคลุกคลีบวช
ทำไม บวชมาเพื่อนั่งเฉยบวชทำไม อยู่กับบ้านมันสนุกคลุกคลี
ตัวผู้ตัวเมียก็คลุกคลีได้ เราบวชมาเพื่อออกจากเรื่องเหล่านี้ แล้ว
บวชมาก็ยังจะมีการนั่งเฉย คลุกคลี บวชทำไม ไม่ได้ประโยชน์
พูดอย่างนี้เลย

กิเลสมันคลุกคลีนั่งเฉย ไม่ใช่ว่าคลุกคลีนั่งเฉยเฉพาะผู้หญิง
ผู้ชายก็คลุกคลีกันได้ นั่งเฉยกันได้ การบวชออกจากบ้านคือ
ออกจากการนั่งเฉยซึ่งกันและกันนั่งแหละคือออกจากบ้าน
กิเลสมันติด แล้วมันไม่ฉิม ยิ่งหาให้มันกิน มันยิ่งแข็งแรง ยิ่งมี
การนั่งเฉยคลุกคลีเกี่ยวข้องอะไรต่ออะไรมาก อันนั้นมันยิ่งมี
กำลังที่จะดูดไปหากันมาก ปราศจากการคลุกคลี มุ่งเพื่อความ
หลีกเร้น ฝ่าดง เราเป็นอย่างนี้มัย เราไม่เป็นอย่างนี้นั่นนะ เราไม่
ฟังพระพุทธเจ้า สอนทางกับคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็มีแต่พระ
เทวทัตเท่านั้นแหละจะเป็นแบบฉบับที่สวนทางกับคำสอน

พระพุทธเจ้า เราสวนทางกับคำสอนพระพุทธเจ้ามันก็สาย
เดียวกันกับพระเทวทัต

ต้องดูเราเสมอ บวชเอาเรา บวชสร้างสรรค์เรา บวชตามรอย
ยุคลบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้บวชมาตามมาที่
ชาวบ้านเค้าเดิน บิณฑบาตก็คลุกคลี กลับมาก็นัวเนีย กินแล้วก็
ไม่พอ มั่นน้าบิดหูให้มันขาดชะเนี่ย คำสอนพระพุทธเจ้าสอนไม่
สนใจนี้ หูนี้มันหูใช้ไม่ได้นี้ หลีกเร้น ไม่มีการคลุกคลีซึ่งกันและ
กัน หูมันมีนี้ หูอันนี้มันไม่ดีนี้ บิดให้มันขาดให้โยนใส่สระให้ปลา
มันกินหมดเรื่อง ที่จริงไม่อยากเจ็บก็อย่าไปสวนทาง ใช้หูของ
เราให้เป็นหูดี ถ้าอยากเราไม่อยากเสียหู ใช้สายตาให้เป็น
ประโยชน์ ใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ อย่าใช้แต่หูคอยแต่เค้าจะ
บอก คอยแต่เค้าจะบอก คอยแต่ท่านจะบอก คอยแต่ท่านจะ
บอก

ใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ ใจให้เป็นประโยชน์ อะไรพอ
หยิบ อะไรต้องหยิบ หยิบทันที อะไรพอทำ ทำทันที พอลุก ลุก
ทันที พอนั่ง นั่งทันที อย่าไปแข็งกระดูกกระดูกดี พอนั่ง ควรที่จะนั่ง

นั่งทันที เจริญปราศรัยผู้หลักผู้ใหญ่ ควรที่จะลุก ลุกทันที หยิบ
นั้นฉวยนี้ไปทันที อย่าไปอึดอาด อึดอาดเหมือนกับอะไรดั่งแข็ง
ดั่งขาไฉน บิณฑบาตเดินมารีบกลับ ข้อปฏิบัติเยอะเยอะ จัดนั้น
จัดนี้ ดูนั้นดูนี้ กลับมาก่อนข้อวัตรปฏิบัติของผู้มาก่อนทำอย่างไร
นี้ คอยดูล้างบาตร คอยดูล้างเท้า คอยดูเช็ดเท้า คอยดูรับผ้าไตร
ผ้าสังฆาฏิ เยอะเยอะ

บางที่มีแต่เดินทอดน่อง เดินทอดน่อง เดินแกว่งแขน ไม่
สนใจอะไร ของปฏิบัติข้างหน้าควรที่จะไปทำอะไร มีแต่มาอย่าง
นี้ ถึงแล้วอย่างนี้ สิ่งที่ต้องทำ มีะบางที่ไม่สนใจ มันลักษณะคน
เบลอ คนเบลอเหม่อมันจะทันกิเลสเจ้าของ ตัวกิเลสมันทำให้
เป็นอย่างนั้น มันทำจนกระทั่งใจมันเบลอไปหมด มองอะไร เป็น
ข้อปฏิบัติมองไม่เห็น กิเลสหรือมันจะทำลายกิเลส มันก็มีแต่
เบลอไปมาก เบลอมากไปหน้าเท่านั้น สิ่งที่เป็นปฏิบัติมองไม่
เห็น แต่สิ่งที่จะเล่นไปหากองฟืน กองไฟ อันนั้นนะรวดเร็วที่สุด
เรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้น เรื่องของจิตที่เบลอด้วยอำนาจกิเลส
เป็นอย่างนั้น ข้อปฏิบัติที่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์สร้างสรรค์ไม่

เห็นดอก การกระทำที่จะเป็นไปเพื่อเล่นใส่กองฟืน กองไฟ อัน
นั้นรวดเร็วที่สุด

การใส่บาตรกัน พระผู้ที่ถืออุตุงควัตร หมายถึงว่ารับเฉพาะ
บิณฑบาต ในเมื่อนั่งแล้ว อันนี้ไม่ค่อยจะเห็นด้วยเท่าไร ผู้ที่จะ
ใส่บาตรให้ใส่เวลาเดินมา จะเดินตรงไหนอยู่ขณะนั้นนะ มีอะไร
ไปใส่กันได้ เรียกว่ารับบิณฑบาต เห็นมานั่งแล้วเอามาใส่บาตร
อย่างนั้น รู้สึกว่ามันตลกๆวะ มันก็ไม่ใช่ของบิณฑบาตทั้งนั้นนะ
จะว่าพอใจในของใส่บาตร บางที่ไม่ใส่บาตรซะ วางข้างนอก มัน
เป็นเรื่องตลก มันไม่เป็นไปเพื่อการขัดเกลาอะไร เป็นอยู่ว่า เออ
คล้ายๆกับว่ามันตัดในการที่จะไปเลือกในหม้อน้อยหม้อใหญ่
เออ อันนี้ก็ประโยชน์อยู่ แต่ก็ให้มันชัดเจนยิ่งกว่านั้น นั่งแล้ว
ไม่เอา ต้องเป็นอย่างนั้น เลิกจากบิณฑบาตแล้วไม่รับ จึงจะถือ
ว่าบิณฑบาต จันเฉพาะบิณฑบาต นี่นั่งก็ยังรับ แล้วไม่ใช่รับใน
บาตรนะ วางไว้ข้างนอกก็จัน มันมองไม่ออก ไม่ใช่จะหาตำหนิ
นะ แต่เราควรที่จะให้มันสมบูรณ์ ผู้ที่จะใส่บาตรเอ้ออาหารด้วย

น้ำใจต่อหมู่เพื่อน อันนี้ก็ต้องให้มันสมบูรณ์ ไม่ใช่ทำให้มันเสีย
บรรยากาศ

พระศาสนาอยู่กับผู้ตั้งใจปฏิบัติ พระศาสนาไม่ใช่อยู่กับบวช
เป็นประเพณี ไม่ใช่อยู่กับชาวพุทธเต็มโลก พระพุทธเจ้าเทศนา
ไม่ใช่พยากรณ์ จะว่าพยากรณ์ก็ช่าง ทรงตรัสไว้
พระพุทธศาสนาจะหมดจะสิ้นเพราะชาวพุทธ นั่น! พุทธศาสนา
จะเจริญไม่ใช่เพราะว่าชาวพุทธเต็มโลก ชาวพุทธเต็มโลกบางที่
มีส่วนทำลายให้เสียมากเท่านั้น ชาวพุทธน้อยก็มีส่วนทำลายให้
เสีย ชาวพุทธน้อยก็สร้างสรรค์ทรงพระศาสนาไว้ได้ ทรงข้อ
ปฏิบัติ ทรงข้อปฏิบัติ ตั้งแต่เข้า ตั้งแต่เข้าไปหาคำ ตั้งแต่เข้าไป
หาคำ เราจะมั่นคงอยู่ในข้อปฏิบัติให้ครบถ้วน จะไม่ละเลย
เล็กๆน้อยๆ ต่างองค์ต่างมั่นคงตั้งใจไว้อย่างนี้ งดงามที่สุด เจริญ
ที่สุด ตามหน้าที่ที่พระพุทธเจ้าสอนให้ทำ มอบหมายให้เป็น
หน้าที่ของเรา บิณฑบาตก็สำรวจทั้งไปทั้งมา กลับก็สำรวจทั้ง
กลับ จัดบิณฑบาตอะไรต่ออะไรก็สำรวจ ฉ้นก็สำรวจ ล้างบาตร
ก็สำรวจ เช็ดบาตรก็สำรวจ เก็บบาตรก็สำรวจ ข้อวัตรปฏิบัติ

หลังจากฉันในโรงฉัน ก็ระมัดระวัง มีสติ มีอะไรใช้สายตาให้
รอบคอบ ไม่มีอะไรแล้ว เก็บบาตร เก็บจีวร กลับกุฏิ มีสติในทุก
ขั้นตอน จะไปใช้ห้องน้ำก็มีสติ จะเก็บผึ่งจีวร ผึ่งบาตร มีสติ เป็น
ข้อปฏิบัติทั้งนั้น ตั้งใจทำเป็นข้อปฏิบัติ

ไม่ตั้งใจทำ ไม่เคารพในการทำ เติณจกรรมก็ไม่ใช่ข้อปฏิบัติ
นั่งสมาธิก็ไม่ใช่ข้อปฏิบัติ เป็นพิธีการไป ฟังให้มันดีนะ ฟังให้
มันเข้าใจ เติณจกรรมก็ไม่ใช่ข้อปฏิบัติ นั่งสมาธิก็ไม่ใช่ข้อ
ปฏิบัติ ถ้าหากว่าไม่ทำด้วยความเคารพ ไม่ทำด้วยความตั้งใจ
ต้องทำด้วยตั้งใจ ทำด้วยความตั้งใจ ทำด้วยความตั้งใจ นั่นคือ
การทำด้วยความเคารพ เคารพในพระพุทธเจ้า เคารพในพระ
ธรรม เคารพในพระสงฆ์ คือเคารพในการกระทำของเรา คือการ
ตั้งใจ เอาให้มันได้ผลนะเดี๋ยวเนี่ย ให้อำนาจไม่ได้ผลนะทำผิดนะ ผิด
คือยังโง่หลง ผิดคือ ไม่ตั้งใจ หรือตั้งใจไม่พอ

มันต้องลุย มันต้องสู้ ว่างั้น มันต้องสู้ มันต้องสู้ เราต้องให้ได้
เราต้องให้ได้ เราต้องเอาให้ได้! มันต้องเป็นอย่างนั้น คำว่า
นัวเนีย เรื่องโลกเรื่องอะไรต่ออะไรมันมี นัวเนีย เรื่องหมู่มาร

เพื่อน เดินนิ้วเนีย เรื่องผู้นั้นผู้นี้มันมี ไม่ใช่มาก ก็มันมีน้อยๆก็มี
ใจของเรานี่ต้องดูอยู่ตลอดเวลา มันเป็นอย่างไง มันไปไหน มันไป
หาคลุกคลีอะไร คำว่าคลุกคลีๆ ไม่ใช่ไปคลุกคลีข้างบ้านนะ
คลุกคลีภูมินั้น คลุกคลีกับพระองค์นั้น คลุกคลีหลวงพี่องค์นี้
หลวงน้ององค์นั้น ให้อำนาจคลุกคลีนี้ มันไม่เฉพาะผู้หญิง ชาย
นะ ตัวผู้ๆคลุกคลีกัน ตัวเมียๆคลุกคลีกันก็มี มันมีแต่ทำลายเรา
ทั้งนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบวชอย่างเราๆ อย่าให้มันมี ถึงไม่มี
อะไรนั่นคือมี มีการคลุกคลี มีการนิ้วเนีย ไปมาหาสู่ ไปมาหาสู่
นั่นนะ รับถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน เรื่องไม่
เป็นเรื่อง ถ้าหากไม่ไปรับอย่างนี้ มันไม่ไปดอก ไม่พอใจอย่างใน
เรื่องนิ้วเนียอย่างที่โลกเค้าเป็น มันไม่ไปหรอก

เราไม่แก้เรา ใครจะแก้เรา พระพุทธเจ้าสอนให้เราแก้เรา
สอนให้เราพึ่งเรา พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ก็จริง แต่เรานี้ก็ต้องพึ่ง
เราเข้าใจมั๊ย ธรรมะเป็นธรรมตัดกิเลส แต่เราต้องกำจัดกิเลสเรา
ไม่ใช่เรานอนอยู่จะให้ธรรมะกำจัดกิเลส มันดีหลายก็เอาหัวนี้
ไขกใส่ก้อนหินชักไปกสองไปก ให้เลือดมันออก นั่น อันนั้นก็

การตัดกิเลสเจ้าของนะ มันเจ็บแล้ว เอ้อ! ใจตัวที่มันฟู เหมือนกะ
ฟองสบู่ มันก็ยุบลงไปแล้ว ฟูเหมือนกับน้ำเดือดปุดๆนะ มันก็
ยุบลงไปนะ เหมือนกับเอาน้ำเทใส่ มันก็ยุบลงไป กิเลสมันฟู
ขนาดไหน กิเลสมันก็ยุบไม่เป็น กิเลสมันฟูขนาดไหน กิเลสมันก็
ดับไม่เป็น จึงต้องมีอุบายเข้าใจมัย ถ้าหากว่าไม่มีอุบาย กิเลส
จะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง และทุกขณะด้วย ถ้าหากว่ากิเลสมัน
อนุโลมได้ อนุโลมได้ คำสอนพระพุทธเจ้าทั้งหมดนี้ต้องมีส่วน
อนุโลมกิเลส คำสอนพระพุทธเจ้าทั้งหมดนี้ฆ่ากิเลสทั้งนั้น

อยู่ด้วยกันไม่ใช่ว่าไม่ไปมาหาสู่แล้วจะเป็นลักษณะเป็น
โกรธกัน ไม่เป็นอย่างนั้น นึกถึงกันก็นึกด้วยน้ำใจ มีอะไรเอื้ออารี
มีอะไรพึ่งพาอาศัย มีอะไรช่วยกัน ไม่มีอะไรแล้วไม่ต้องเกี่ยวข้อ
กัน หน้าทีการงานของเราเนี่ยยังมองไม่เห็นช่องทาง ว่ามันจะ
เรียกว่ามันครึ่งตายครึ่งอยู่ หน้าทีของเราๆ มันเหมือนกับครึ่ง
ตายครึ่งอยู่ ไม่รู้จะตายวันไหน ไม่รู้จะตายวันไหน เราก็ยังจะไป
สนุกสนานกับแสงสี ที่กิเลสมันเอามาเป็นยาหอมให้เราลืมตัว

ลืมนภาพของเรา มันทำให้เราลืมนตัว มันทำให้เราลืมนภาพของเรา
เรา

แล้วไอ้กิเลสมันก็พยายามจะปกปิดสภาพของเรา เอาอันนั้น
มาล่อ ๆ นี่ เรียกว่าตายทั้งเป็น **เย ปมตฺตา ยถา มตา** ผู้
ประมาทแล้วเหมือนคนตายแล้ว ประมาทก็คือสนุกสนานอยู่กับ
เครื่องล่อของกิเลส สนุกสนานสิ่งที่มีในโลกที่กิเลสเค้าโกหก
หลอกลวงว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่น่าใคร่น่าปรารถนา เป็นสิ่งที่มี
ค่า มีราคา ประมาททั้งนั้น ไม่เอาอะไรชักอย่างของโลกละ แต่เรา
ยังเอาเราไม่ได้ เราจะเอาโลกได้ยังไง เราก็ยังเอาของเราไม่ได้ชัก
ขึ้น เราจะเอาของในโลกได้ยังไง เทศนาสอนเราอยู่ตลอด นี่
ปล่อยให้กิเลสมันเทศนาสอน นั่งมากมันก็จะเดียวเป็นเหน็บชา
เดินมากเดียวก็จะเป็นโรคกระดูกหลุด ต้องพักผ่อนมากๆ อะไร!

สารพัดมันดึงไป ดึงให้เราหันหลังใส่ข้อปฏิบัติ ดึงให้เราหัน
หลังใส่ทางเดินจงกรม หันหลังใส่การนั่งสมาธิ ดึงจิตตั้งใจของ
เราขณะเดินจงกรม มันก็ยังดึงไป เรื่องของมัน เรานั่งสมาธิอยู่
มันก็ยังดึงไป เรื่องของมัน มันพยายามดึงทุกขณะในเมื่อขณะใด

ที่มันมีโอกาส โอกาสเราต้องตัด เราต้องตัด เราต้องพยายามปิด
โอกาส อย่าให้มันมีโอกาส ด้วยการตั้งใจของเรา

การตั้งใจเป็นธรรมะ ในเมื่อตั้งใจแล้ว ก็เลสมันเข้ามาใกล้
ไม่ได้ ตั้งใจแล้วมีแต่กิเลส มันจะถอยหลัง ตั้งใจแล้วกิเลสมันมี
แต่จะกระดอนออกไป จึงให้พากันรู้จักคำว่าตั้งใจ ทำใจของเรา
ให้มันเป็นอย่างคำพูดอันนี้ ใจคำว่าไม่คลุกคลี ไม่คลุกคลี ทำใจ
ของเราให้เป็นอย่างที่ว่าไม่คลุกคลี หลีกเว้นจากการคลุกคลี เรา
ทำใจของเราให้หลีกเว้น พระศาสนานี้จะคงอยู่ในโลกตลอดกาล
ถ้าหากว่านัวเนีย นัวเนียๆ พระศาสนาไม่นานหรอก หหมด เพราะ
ใจมันเป็นโลก ใจมันเป็นโลก แล้วพระศาสนาอยู่ตรงไหน อยู่กับ
หัวใจที่โลกเต็มอยู่ในหัวใจนั้นหรือ จึงว่าชาวพุทธเต็มโลกก็ช่าง
เถอะ พระศาสนาหมด ล่มจมเพราะชาวพุทธเท่านั้น ถ้าหากว่า
ชาวพุทธเต็มโลก ละเลยข้อปฏิบัติ ไม่มีข้อปฏิบัติ ชาวพุทธ ชาว
พุทธเดี๋ยวนี้ใครเห็นคุณค่าของการรักษาศีลบ้าง พูดถึงทั่วไป
ชาวพุทธเดี๋ยวนี้เงินมีค่ากว่าศีลธรรมของพระพุทธเจ้า นี่
หมายความว่ายังงี้ ไม่มีแล้ว มันไม่มีแล้ว!

หวงที่สุด กลัวที่สุด กลัวพระพุทธศาสนาจะหมด หวงที่สุด
กลัวที่สุด คนไม่มีข้อปฏิบัติแล้วกลัว คนมีข้อปฏิบัติไม่กลัวดอก
จริงนะ จะกลัวยังไง จะไปไหน ไม่มีใครมาทำลายได้เด็ดขาด
หวงชะชนาดไหน หวงชะชนาดไหนหละ ข้อปฏิบัติไม่มี นั่นคือ
การทำลาย พวกกันตั้งใจ ลองดูนะ พวกกันให้ดูคำว่าตั้งใจกัน ทำ
ใจอย่างไรจึงเรียกว่าตั้งใจ คำว่าหลีกเลี่ยง ทำอย่างไรจึงจะ
เรียกว่าหลีกเลี่ยง การหลีกเลี่ยงและการไม่คลุกคลีนี้เหมือนกัน ไม่
คลุกคลีคือหลีกเลี่ยง หลีกเลี่ยงคือไม่คลุกคลี

อยู่กับเรา อยู่กับเรา อยู่กับธรรม อยู่กับการศึกษา อยู่กับ
การพิจารณาของจริงที่เรามีอยู่ นี่แหละเรียนธรรม เราจะเป็นผู้ที่
ทรงศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ เราี่แหละจะเป็นผู้ที่ทรง
มรรคทรงผลทีเดียว เพราะข้อปฏิบัติก็คือมรรค มรรคส่วนเหตุ
ตั้งใจขึ้นมาขณะนั้น ศีลสมาธิปัญญาเกิดขึ้นแล้ว เกิดขึ้นตาม
กำลังของการตั้งใจ มันไม่ได้อยู่ไกลนะ ไม่ตั้งใจ ศีลก็ไม่มี ไม่ใช่
โกนผมเป็นศีล นุ่งเหลืองเป็นศีลนี้ นุ่งเหลืองบางทีกลายเป็นโจร
ก็มีนะ โจรนั้น โจรโน้น โจรไปหานั่น โจรไปหานี้ กระโดดกระโจน

ไปแล้ว ลาภอยู่ไหน ยศอยู่ไหน ตะเกียกตะกาย นี่ กลายเป็นใจ
กระโจนไปใส่ รูป เสียง กลิ่น รส แสงสีแว๊บๆ แวบๆ อยู่ตรงไหน
กระโจนใส่แล้ว เห็นแสงเห็นสีอะไรแว๊บๆแว๊บๆ กระโจนไปใส่นะ
นั่น นุ่งเหลืองกลายเป็นใจ ใจไปหาแต่เรื่องกิเลสตัณหา

นักบวชต้องหลีกเร้น พยายามที่จะหลีกเร้นจากเรื่องนั้น ที่
กระโจนไปหา ที่กระโจนไปหา พยายามไม่เอาใจไปเกี่ยวข้อง ไม่
กระโจนไป นั่น เป็นนักบวช เป็นผู้ที่ทวนกระแส เป็นผู้ปฏิบัติ
ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า อย่าไปว่ามหาใจ มหาใจนั้น
แหละ ท่านผู้นั้นเป็นมหาใจ ท่านผู้นั้นเป็นมหาใจ ต่างคนก็
ต่างกล่าว ต่างคนก็ต่างกล่าวหา ต่างคนก็ต่างพูดได้
พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้กระโจนไปตำหนิกัน และก็ไม่ได้กระโจน
ไปชมกัน ตำหนิ ตำหนิเรา ชม ชมเรา เป็นข้อปฏิบัติทั้งนั้น จึงพา
กันตั้งใจให้ยิ่ง ตั้งใจให้เต็มที่ ศีล สมาธิ ปัญญาจะเกิดขึ้นใน
ขณะที่เราตั้งใจเต็มที่นั้น ศีลสมบูรณ์คือจะเอียงซ้าย เอียงขวาไป
ในสิ่งที่ตามหุสัสมัสรูป สัสมัสเสียงไม่มี สมาธินั้นแน่น แน่นๆๆๆ ที่
มันไม่แน่นนะคือไม่มีความตั้งใจ ที่มันไม่แน่นนะคือศีลก็ไม่มี

กำลังหรรษา ศิลก็ไม่นั่นหนาแล้ว ศิลมันก็โลเล ศิลมันก็
เหลวไหล มันไหล ไหลไปสู่ที่ต่ำเท่านั้น นั่น! ใจไม่เป็นศิลปะเป็น
อย่างนั้น

ข้อวัตรปฏิบัติส่วนรวม ส่วนมากก็เรียกว่าพากันใส่ใจก็ได้ใน
สายตา แต่ข้อวัตรปฏิบัติส่วนรวมนั้น อย่าทำสักแต่ว่าเป็นพิธี ทำ
ใจไปด้วย ทำใจไปด้วย ทำใจไปด้วย เราจะปวดกวดนี้ จะระลึก
ถึงพุทโธไม่ขาด เราปวดกวดอยู่ที่นี่ จะระลึกถึง อนิจจัง ทุกขัง
อนัตตาไม่ขาด เพราะไปไม้นั้นเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทั้งนั้น
ทุกใบ แม้แต่ยังไม่หล่นลงมา ก็เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ที่ยัง
ไม่ทันเกิด ก็ยังเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อย่าสักแต่ว่าทำ อย่า
สักแต่ว่าทำ จะปวดศาลา จะถูศาลา จะเข็ดตรงไหนก็ช่าง อันนั้น
ก็ให้เป็นข้อปฏิบัติ อย่าเข็ดแต่ข้างนอก อย่าถูแต่ข้างนอก ฝุ่น
ละอองที่มันเกาะในเรานี่ มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นกว่าข้างนอก ทำ
อะไรต้องมุ่งในการที่จะเป็นข้อปฏิบัติจิตใจไปด้วย

ข้อภายนอกก็สมบูรณ์ ภายในก็สมบูรณ์ ภายในก็แน่นอนหนา
อย่าพอใจแต่ข้างนอก ปวดกวดบางที่อะไรต่อมิอะไรก็ไม่ว่า บางที่

เดินห่างๆก็ได้ยินเสียงแล้ว ธรรมสภาจรรณอย่างชาวโลกเค้าเป็น
กัน ปัดศาลาญศาลาก็ต้องระมัดระวัง สำรวมใจไว้ สำรวมใจไว้
กินน้ำร้อนกินน้ำชาก็ต้องระวัง อาบน้ำอาบท่าก็ต้องระวัง แต่คำ
ว่าปล่อยใจอย่าให้มี เอ้า! ให้พากันเข้าใจว่าตั้งใจกันนะ การ
ปฏิบัติธรรมของเราจะก้าวหน้า ถ้าหากว่าหละหลวมในการตั้งใจ
แล้ว มันไม่ใช่ว่ามันไม่ก้าวหน้านะ มันถอยหลัง ขาของเราไม่ใช่
มันจับเราก้าวถอยหลังดอก มีแต่เราก้าวออกเอง

ที่มา: <https://youtu.be/AUFglgONs5U>